

Taller G9T2 – Que no t'enredin!

OBJECTIUS DEL TALLER

1. Prendre consciència de la violència subtil i constant contra les dones que comporta la cultura patriarcal.
2. Desenvolupar una visió crítica respecte a la construcció de rol de gènere i les limitacions que imposa a les dones.
3. Conèixer l'existència dels moviments feministes i la seva lluita per una societat més justa per a tothom.

CONCEPTES CLAU

Patriarcat: A la majoria de societats, el gènere masculí gaudeix de prestigi i de valoració social mentre que el femení queda relegat a la invisibilitat i a l'espai privat. El terme *patriarcat* s'utilitza per descriure una organització social i cultural on es reconeix als homes un valor superior al de les dones i on els llocs més alts de la jerarquia només poden ser ocupats per homes. Un dels principals mecanismes d'opressió patriarcal és la imposició de l'heteronormativitat i l'acceptació de les desigualtats entre homes i dones com un fet «natural» (i, per tant, la invisibilització de la diversitat).

El patriarcat ha comportat l'exercici d'una violència sistèmica de supremacia dels homes sobre les dones en tots els àmbits de l'estructura social: al mercat de treball (amb menor presència i discriminació laboral de la dona), a l'esfera pública (on gairebé no hi ha presència femenina), en l'àmbit privat (amb la responsabilitat de les tasques domèstiques i l'ús de la violència). Aquesta visió impregna la societat i s'ha transmès a través de tots els àmbits que la conformen: els rituals, els costums i les tradicions, les lleis, el llenguatge, la cultura, la ciència, l'art, l'educació...

Masclisme: El masclisme és una actitud, característica de les societats patriarcales, que defensa que les dones han d'obeir i sotmetre's als homes a canvi de protecció. Es parla de «masclista» quan el subjecte o grup és conscient de la discriminació que infligeix a les dones. No entenem el masclisme com una qüestió d'homes contra dones, sinó que afecta perjudicant la societat en el seu conjunt, tant els homes com les dones.

Noves masculinitats: El masclisme també s'imposa als homes que, pels seus gustos, manera de ser o de fer, no compleixen les normes i comportaments suposadament adscrits als homes o a la masculinitat «estàndard» d'una comunitat o societat. Recentment, han sorgit moviments d'homes i dones que reivindiquen un nou model de masculinitat, entenen que una formulació més igualitària en la distribució de rols beneficia a tothom: als homes, a les dones i a la societat en el seu conjunt. Això comporta que els homes acceptin cedir a les dones espai públic i llocs de presa de decisions. També implica la promoció d'un tracte d'igualtat en l'àmbit privat, incrementant la participació dels homes

en les tasques de cura i afavorint la conciliació laboral, personal i familiar per a tothom. Des d'aquests moviments, es promou la resolució negociada de conflictes i la llibertat de les opcions personals dels individus, la participació activa dels homes en la lluita social contra la violència envers les dones i contra altres tipus de violències, començant per erradicar la violència masclista, ja sigui física, sexual o psicològica. També es defensa un canvi d'actitud dels homes superant l'heteronormativitat dominant i promovent un compromís ferm contra les discriminacions que genera.

Feminismes: tot i que la humanitat ha avançat molt cap a la igualtat i la definició de drets fonamentals, no s'ha eliminat la discriminació vers les dones. El feminisme actua des de la ciència qüestionant certes assumides des d'un punt de vista únicament masculí, androcèntric i, sovint, patriarcal. També actua des de l'activisme denunciant la situació d'inferioritat de la dona i reclamant la igualtat social, política, econòmica i jurídica amb els homes. La lluita de les dones per la igualtat ha evolucionat al llarg de la història recent. Des del segle XIX, en què es van fixar les bases de drets fonamentals com el dret a vot, fins a l'actualitat, en què es reivindica la inclusió des de la diversitat. Actualment, parlem de feminismes —i no de feminisme— perquè han anat sorgint nombrosos moviments amb diferents orientacions de la lluita feminista, encara que tots persegueixen la mateixa finalitat: la igualtat per a tothom.

Interseccionalitat: és un terme utilitzat per primera vegada per un col·lectiu de dones negres lesbianes de Boston als anys vuitanta que significa que diferents sistemes d'opressió es relacionen entre ells quan actuen sobre persones amb identitats socials encavalcades o intersecades (edat, gènere, ètnia, classe, capacitat, orientació sexual, religió, nacionalitat...). La interseccionalitat proposa que cal comprendre la identitat d'una persona englobant totes les seves dimensions. També defensa que els diferents tipus d'opressió i tots els prejudicis basats en la intolerància (el racisme, el sexisme, la lesbofòbia, l'homofòbia, la transfòbia, la xenofòbia...) estan interrelacionats.

Sororitat: aquest terme, impulsat des de la ideologia feminista per l'antropòloga Marcela Lagarde, s'utilitza per reivindicar l'aliança dels moviments feministes amb una voluntat transformadora de la humanitat i la defensa de la igualtat d'oportunitats. L'objectiu és construir una societat millor per a tothom, més justa i més lliure, eliminant totes les formes d'opressió. També es defineix com el lligam entre les dones basat en la solidaritat, la lluita compartida, el suport mutu, la cerca de l'apoderament i aconseguir una societat lliure i democràtica per a totes les dones del món. El mot prové del llatí «soror» (germana) i el sufix *-itat* amb el sentit de «qualitat de»; és a dir, fraternitat entre dones.

TEMPORALITZACIÓ

SESSIÓ 1

15'	15'	Activitat 1 – La societat és masculina?
20'	35'	Activitat 2 – On són elles?
20'	55'	Activitat 3 – Podem canviar la trajectòria
10'	65'	Activitat 4 – Què m'emporto avui?
5'	70'	Activitat 5 – Publiquem les nostres impressions

SESSIÓ 2

90'	90'	Activitat 1 – Canvi de papers
-----	-----	-------------------------------

Aquesta temporalització està pensada per realitzar el taller en un context de poca intervenció per part dels joves. Tanmateix, qualsevol de les activitats que us proposem pot ocupar un taller sencer, especialment amb joves que ja han participat en altres tallers fem tec!. No tingueu pressa per realitzar tot el taller, observeu el grup i deixeu durar les activitats tot el temps que necessitin! També us animem a donar un cop d'ull a les activitats complementàries, potser n'hi ha una que us agrada més!

PRESENTACIÓ

(per passar durant el taller - document [3_Presentació_G9T2_FEM_TEC_no_deixis_que_t_enredin](#))

DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS

Abans de començar aquest taller	Abans de començar la sessió, si estem fent la guia sencera, demanarem a nois i noies què recorden o volen comentar del darrer taller i compartirem les seves impressions.
Presentació Diapositives 1 i 2	Preguntarem si volen fer una hipòtesi, a partir del títol del taller « Que no t'enredin! », sobre el tema que tractarem avui. El títol del taller fa referència al fet que no ens deixem enredar pels rols que ens imposa una visió patriarcal i que condicionen el nostre estil de vida i el nostre futur. Donarem per bones totes les aportacions i començarem el taller a veure si hem encertat les previsions.

<p>Activitat 1 La societat és masculina? (15')</p> <p>Presentació diapositiva 3</p>	<p>Síntesi de l'activitat Dinàmica d'activació. Activitat de reflexió mentre observem diverses fotografies i analitzem la presència d'homes i dones en elles.</p> <p>Què volem treballar Mostrar la diferent visibilització de la dona i de l'home en la societat i com els llocs del capdavant estan ocupats per homes.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte Explicarem a nois i noies que farem la selecció d'un equip, d'entre ells i elles. Aquest equip serà l'encarregat de prendre les decisions del que farem al llarg de la sessió. Per a la selecció, cal que les noies es numerin des del número 1 en endavant (1, 2, 3...); quan no quedin més noies, els números següents els assignarem als nois. Cadascú recorda el seu número?</p> <p>Els explicarem que ara veurem un vídeo de 45 segons amb fotografies on es van «seleccionant» persones d'unes imatges (veureu com queden destacades i van desapareixent tota la resta). Cal que tothom pari molta atenció perquè les imatges són molt ràpides. És important que es fixin en els personatges ressaltats a la pantalla i en quin context ha passat: la majoria són taules polítiques (que en algun cas es pot confondre per reunions d'empresa); també hi ha televisió, cuina, música i cinema.</p> <p>Es tracta que, quan aparegui la primera persona seleccionada a la pantalla, la noia que té el número 1 avanci al davant de tot; amb la segona persona destacada, avançarà la noia amb el número 2, i així successivament.</p> <p>També comentarem que hi ha dues imatges en què queden més de tres persones a la foto: en aquests dos casos, no cal que es mogui ningú.</p> <p>Això no els ho comentarem abans de veure el vídeo: veurem com, a mesura que va progressant el vídeo, acabaran anant davant de tot de l'espai qui tingui els números de l'1 al 16. Probablement, la majoria siguin noies i potser algun noi, en funció de la composició del grup (en principi, la majoria haurien de ser noies).</p> <div data-bbox="292 1653 363 1709" style="text-align: center;"> </div> <div data-bbox="459 1581 863 1809" style="text-align: center;"> </div> <p>Visualitzarem el vídeo MORE WOMEN #ELLEfeminism (0:45) Canal ELLEUKTV, que posa de manifest la baixa proporció de dones que hi ha en els espais de presa de decisions. https://youtu.be/GEKo22ryWxM</p> <p>Elements per a la reflexió Quan acabi el vídeo, explicarem que aquest grup que està davant de tot (que tenia els números de l'1 al 16) formarà l'equip que prendrà les decisions de què farem avui en nom de tot el grup. El més probable és que hi hagi queixes i algú manifesti que és injust. Això és precisament el que</p>
---	---

	<p>volem posar de relleu amb aquesta activitat. També serà interessant fer la reflexió sobre com se senten les noies escollides. I els nois que no han pogut sortir al davant, com se senten? Potser és una mica decebedor? Quin criteri pensen que s'ha utilitzat per seleccionar qui «mana» avui? Ho troben just? Com ho podríem canviar? Probablement sorgeixin propostes per fer-ho per sorteig, votant, fent proves... Totes les propostes són bones. No esperem una gran reflexió d'aquesta activitat. El que més ens interessa és centrar l'atenció en el tema i despertar l'interès per realitzar el taller.</p> <p>Preguntarem si saben què significa el hashtag #MOREWOMEN. És el que surt a l'inici del vídeo i el que es reclama en el seu contingut: més presència de les dones en els llocs del capdavant en tots els àmbits de la societat (es veuen cuineres, polítiques, militars, actrius, músiques...). Probablement, ja hagi sorgit la reflexió de manera espontània; si no, podem preguntar què opinen sobre la proporció de dones i homes que es veuen a les imatges: es corresponen amb el que succeeix al nostre entorn? Si el poder està masculinitzat, com pensen que influirà aquesta distribució de gènere en la societat? I en la presa de decisions? Què ens podem estar perdent amb aquest tipus de distribució? (diversitat en la manera de fer les coses, sensibilitat, empatia...).</p>
<p>Activitat 2 On són elles? (20')</p> <p>Presentació diapositiva 4</p>	<p>Síntesi de l'activitat Jugar, per equips, a recordar noms de persones famoses en àmbits diversos.</p> <p>Què volem treballar Experimentar com el primer que ens ve al cap quan busquem exemples de personatges aquests són majoritàriament masculins. L'oblit com a forma de dominació patriarcal.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte Explicarem a nois i noies que intentarem fer un altre tipus de selecció, fent una prova per equips. Els sembla millor que com ho hem fet a l'activitat anterior? Llavors proposarem fer quatre equips, com ells i elles vulguin o bé proposant un criteri (per exemple, l'equip 1 format pels nois i noies que van néixer el primer trimestre de l'any; l'equip 2 pels del segon trimestre...). Seria bo que tots els equips fossin mixtos.</p> <p>Cada equip seurrà junt. Farem tandes de 30-45 segons per anar dient alternativament en veu alta persones (no especificarem si homes o dones) famoses en sèries temàtiques: inventors i inventores; actors i actrius; polítics i polítiques; esportistes (també es pot fer amb escriptors i escriptores, pintors i pintores, cantants, ballarins i ballarines... segons els gustos del grup). Cada equip anotarà el nom i el número de persones famoses que ha dit a cada sèrie. Per donar més emoció a l'activitat, es poden anotar en una pissarra els resultats de cada tanda en una taula:</p>

	inventors	inventores	actors	actrius	homes polítics	dones polítiques	Esportistes homes	Esportistes dones	TOTAL
Equip 1									
Equip 2									
Equip 3									
Equip 4									

En acabat, declararem l'equip guanyador (el que ha obtingut una major puntuació) com «l'equip que mana avui».

Elements per a la reflexió

I ara? Com ho troben? És més just aquest procediment de selecció?

Novament poden sorgir veus que no els estigui bé. L'equip que ha guanyat com se sent? Probablement considerin que «s'ho han guanyat» i que és més just que en la selecció anterior, on les noies anaven al davant només pel fet de ser noies. També hauria de sortir alguna reflexió que fes referència al fet que nois i noies han jugat en igualtat d'oportunitats en cada equip, i per això podríem dir que l'equip que ha guanyat pot ser representatiu del grup sencer.

Ara observarem els resultats de la taula que hem elaborat. Segurament que els nois i noies ja hauran arribat a la conclusió que hi ha moltes menys dones que homes i que coneixen menys noms de dones que no pas d'homes famosos d'aquestes categories. Si no és així, podem fer preguntes del tipus: a la taula de respostes han predominat els noms masculins?

Penseu que la vostra actitud ha estat masculista per recordar molts més noms d'homes que de dones? (Naturalment: no! Si no en recorden, és perquè als llibres de text, a l'escola, etc., s'esmenten majoritàriament els homes). Per què deu haver succeït això? Les dones en saben menys, que els homes, de fer aquestes activitats? Hi ha menys dones que homes que les facin? No n'hi ha de tan bones com els homes? Arribarem a la conclusió que no és això, sinó que als llibres, la premsa, el cinema... pràcticament no apareixen els noms de les dones. Entenent tot això, no podríem dir que és injust el que passa? Potser que s'oblidi de manera deliberada a les dones?

Penseu que ignorar és una manera de castigar? És un menyspreu?

Podríem dir que l'oblit sistematitzat de les dones al llarg de la història és un tipus de violència simbòlica, què n'opineu? Si no sorgeix de manera espontània, podem recordar el concepte de societat patriarcal, que reconeix als homes un valor superior al de les dones, i que l'oblit és un mecanisme d'opressió cap a les dones. Encara que no es tracta de violència física, també és un tipus de violència que anomenem simbòlica i estructural. I, tal com hem pogut comprovar en aquest joc, és molt

	efectiva.
<p>Activitat 3 Podem canviar la trajectòria (20')</p> <p>Presentació diapositiva 5</p>	<p>Síntesi de l'activitat Visualitzar dos vídeos i reflexió.</p> <p>Què volem treballar La transmissió de conceptes a la societat patriarcal i què podem fer per canviar-ho.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte Comentarem al grup que en realitat no seleccionarem cap «equip que mana avui», sinó que hem fet un parell de dinàmiques per experimentar la injustícia que viuen les dones quan no poden arribar als primers llocs (dinàmica 1) o s'ignora allò que fan (dinàmica 2). Els proposarem visualitzar un nou vídeo</p> <p> ESE LUGAR Canal Cátedra de Cultura Científica de la UPV/EHU (1:28) https://youtu.be/zG-PKPSt7pY</p> <p>O bé aquest, per a més petits (i passar directament a la segona part de la reflexió):</p> <p> Inspiring The Future - Redraw The Balance Canal MullenLowe Group (2:07) https://youtu.be/qv8VZVP5csA</p> <p>Elements per a la reflexió Preguntarem a nois i noies si també els succeeix el mateix que a les protagonistes del vídeo. Coneixen gaires noms de dones científiques? Han sentit a parlar de la promoció de les vocacions científiques entre les noies? Per què pensen que es deu considerar un tema tan important? Probablement responguin que el fet que no hi hagi referents femenins en els camps científics fa que no es matriculin tantes noies en les carreres científiques i que predominin els homes en les ocupacions vinculades a aquestes matèries... També pot ser que considerin que així es desaprofita una part molt important del talent humà... Seria interessant considerar que un altre efecte d'aquesta situació és que la producció científica s'ha generat majoritàriament des d'un punt de vista masculí. Això exclou el punt de vista de les dones (i altres opcions de gènere que no sigui la masculina) i és corretja de transmissió dels valors de la societat patriarcal i heteronormativa. Estem d'acord amb el model de societat que hem reconegut a través dels</p>

	<p>vídeos que hem vist avui? La diferència entre homes i dones només es dona en aquests àmbits? (No! També en altres ocupacions no científiques ocupades bàsicament per homes: futbolistes, camioners, bombers i una llista molt llarga.) Seria bo que en aquest punt sorgís la reflexió que també hi ha ocupacions desenvolupades majoritàriament per dones. Hi fem un cop d'ull? Llavors veurem que bàsicament són ocupacions vinculades a la cura i, en general, menys valorades que les ocupacions masculinitzades.</p> <p>Pensem que el que hem parlat al llarg de la sessió es correspon amb la societat que ens envolta? Possiblement sorgiran aportacions adduint que no se n'havien adonat, o bé que coneixen dones en llocs capdavanters i dones realitzant ocupacions masculinitzades. Donarem valor a aquestes experiències i els animarem a explicar-les.</p> <p>Per tancar el taller, preguntarem al grup, si no ha sortit prèviament, com podem fer per revertir la situació de desigualtat cap a la dona i fer una societat més justa i igualitària. Molt probablement, sorgiran immediatament els conceptes de feminismes i noves masculinitats. Potser els nois i noies no coneixen el terme <i>noves masculinitats</i> (en el qual incidirem més a la propera sessió), però sí que hauran sentit a parlar dels moviments feministes i de com les dones fa molts anys que mantenen una lluita per aconseguir la igualtat i construir una societat més justa per a tothom.</p> <p>Abans de passar a l'activitat següent, «Què m'emporto avui?», podem recuperar la suposició inicial sobre el títol del taller. Es correspon amb allò que havíem imaginat inicialment? I amb el que hem fet?</p> <p>Si hem decidit fer també la segona sessió, els comentarem que el proper dia reprendrem els comentaris del «Què m'emporto avui?» per representar diferents situacions de la vida quotidiana i revisar els rols que exercim. Per això, anirà bé que portin roba de casa per intercanviar-la entre els membres de cada equip.</p>
<p>Activitat 4 Què m'emporto avui? (10')*</p> <p>Presentació diapositiva 6</p> <p><small>* aquest apartat és comú per a tots els tallers</small></p>	<p>Síntesi de l'activitat Recull de l'opinió dels i les joves participants.</p> <p>Què volem treballar Reflexió sobre el taller d'avui.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte Ofereim als i les joves l'oportunitat de manifestar les seves impressions sobre el taller.</p> <p>Finalment, si estem satisfets i satisfetes amb els resultats de la sessió d'avui i ens sentim bé, ho reconeixem amb un aplaudiment per la feina feta.</p> <p>Valoració Només escoltem les respostes, sense comentar-les: totes les respostes són</p>

	bones.
<p>Activitat 5 Publiquem les nostres impressions (5')*</p> <p>Presentació diapositives 7 i 8</p> <p><i>* aquest apartat és comú per a tots els tallers</i></p>	<p>Síntesi de l'activitat Fer difusió d'allò que hem fet al taller.</p> <p>Què volem treballar Promoure la capacitat del grup per compartir les seves activitats.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte Proposarem a nois i noies que, individualment o en equip, comparteixin a les xarxes socials una impressió sobre el taller d'avui (per exemple, què s'han emportat, què els ha agradat més, quina idea els ha suggerit, alguna foto, vídeo o web relacionada...) utilitzant l'etiqueta #fem_tec.</p>

<p>SESSIÓ 2 Canvi de papers (90')</p> <p>Material demanarem als nois i noies que portin roba de casa per intercanviar-la</p>	<p>Què volem treballar Reconèixer com la societat ens empeny a adoptar un rol. Identificar estereotips de gènere.</p> <p>Síntesi de la sessió</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 45' - Canvi de papers ▪ 30' - Reflexió ▪ 10' - Què m'emporto avui? ▪ 5' - Publiquem les nostres impressions <p>Abans de començar aquesta sessió Una vegada haguem comprovat el bon estat del grup i haguem triat guaites (de manera voluntària, no és imprescindible que hi siguin), preguntarem si algú vol compartir alguna experiència o idea respecte a la sessió anterior. Els donarem l'oportunitat de compartir breument què recorden del que vam tractar en la primera sessió. Els explicarem que la sessió d'avui és per experimentar la distribució de rols a la societat i ho farem amb un <i>role play</i>. Per a aquesta activitat, serà interessant que hi hagi més d'un guaita perquè es proposa moviment en diversos espais.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Canvi de papers (45') Proposem a nois i noies portar roba per vestir-se d'acord a un sexe diferent al seu i realitzar l'activitat intentant adoptar la personalitat del vestuari. Per exemple, nois que es comporten com pensen que ho fan les noies... Una vegada tothom s'hagi vestit amb la roba que utilitzarem per a la sessió d'avui, visualitzarem dos vídeos que ens parlen de com es transmeten els estereotips i rols de gènere: Sigues un home (1:02), canal Dallas Men Against Abuse https://youtu.be/nr8iOG_Ar0Q <ul style="list-style-type: none"> ▪ Trailer Mústang (1:53), canal Acontracorriente films https://youtu.be/G-pVT8rEJtA <p>Proposem que formin equips de quatre (millor que no sigui per afinitats; per exemple, els podem demanar que es numerin de l'1 al 4 i anar fent equips). Cada equip actuarà com si fos una família i han de planificar què faran la resta del dia fins que se'n vagin a dormir: cal que decideixin quines coses faran i com es distribuiran les tasques i responsabilitats per dur a terme tot el que han acordat.</p>
--	--

L'activitat serà molt més potent si, per una estona, «les famílies» mantenen el seu paper fora de l'ambient habitual (sortint al carrer o al pati) i tornen per compartir l'experiència viscuda amb la resta del grup. En lloc de famílies, també poden imaginar-se en altres papers: un grup de teatre durant un dia d'assaig, una empresa, un equip esportiu, un grup de mestres, un equip participant en un concurs de TV... l'important és que es posin en el seu paper i que s'organitzin com a equip.

- **Reflexió (30')**

Primer donarem la paraula als guaites perquè comentin si han observat similituds en els comportaments dels seus companys i companyes. Què els ha cridat més l'atenció de les conductes que han observat? A banda de com anaven vestits i vestides, com heu detectat si un posat corresponia a nois o a noies?

Sense canviar-se de roba, demanarem a les noies que expliquin com s'han sentit i què és el que més els ha agradat fer corresponent al rol de noi que han interpretat. Serà interessant que els nois expliquin què n'opinen i com s'han sentit mentre les noies explicaven com els veuen. Creuen que les noies han exagerat?

Després demanarem als nois que expliquin com s'han sentit i què és el que més els ha agradat d'interpretar del rol de noia, i invitarem les noies que, en acabat, expressin les seves opinions respecte al que han dit els nois i com s'han sentit mentre els nois explicaven com les veuen. Creuen que els nois han exagerat?

Els guaites aniran escrivint a la pissarra (o en un paper gran) quines són les activitats preferides de nois i de noies que van sorgint. Les activitats preferides per a nois i noies han resultat gaire diferents?

Preguntarem als equips com s'han distribuït les tasques. Com s'han sentit amb la distribució de tasques? Si no haguessin «canviat els papers», la distribució de tasques que han proposat hauria estat la mateixa?

Serà interessant observar quin tipus de famílies han proposat (també amb el tipus d'equips si no han representat una família): n'hi ha alguna de monoparental? Totes són heterosexuales?

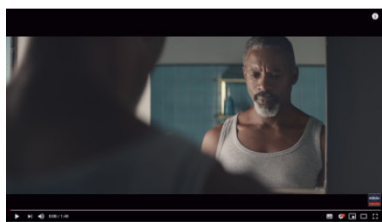
Els grups han representat situacions que tenien a veure amb la transmissió de rols que hem vist en començar la sessió? O bé han actuat de manera diferent?

Podem acabar la reflexió posant èmfasi especial en els conceptes de noves masculinitats o d'homes feministes. N'han sentit a parlar? A què els sembla que ens podem estar referint? Segurament, sorgiran aportacions fent referència a la igualtat de tracte entre els homes i les dones, a la defensa de la igualtat de gènere i dels drets de les dones..., o bé a

personatges públics concrets, potser Pep Gasol, Pep Guardiola, Drake, Antonio Banderas, Daniel Radcliffe, Ryan Gosling, Barack Obama... Si no esmenten noms, els podem preguntar si poden trobar algun referent d'home feminista en les seves aficions. És millor que siguin els nois i noies (especialment els nois) els qui proposin els referents. D'aquesta manera, evitem presentar models que no encaixin amb les seves expectatives d'èxit.

Pot ser interessant filmar els grups mentre actuen amb els papers canviats i durant la reflexió. Després, en una altra ocasió i des de la seva personalitat, observar com representaven el paper. Segur que en surten reflexions valuoses! (si ho feu, us animem a fer-nos arribar l'enllaç per publicar-lo a <https://www.diba.cat/web/fem-tec/compartint-exits>).

Abans de passar a l'activitat següent, «Què m'emporto avui?», suggerim visualitzar un dels vídeos que proposem per veure altres maneres d'entendre els rols de gènere en desacord amb les consignes patriarcal.

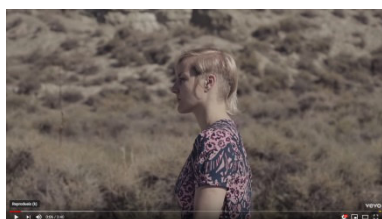

We Believe: The Best Men Can Be

[Canal Gillette, 1:48] (en anglès).

<https://youtu.be/koPmuEyP3a0>

És un exemple de què entenem per noves masculinitats. Altra manera de fer les coses. Té molt bona intenció demanant que els adults donin exemple als infants per transformar la societat, però hi trobem a faltar dones amb un paper actiu en el vídeo.

Compañeras (Videopoema)

[Canal Marwan, 3:40]

<https://youtu.be/bAlt0041fqs>

Videopoema de Marwan, inclòs en el llibre *Todos mis futuros son contigo*.

Hola me llamo Pol [Canal PlayGround, 8:58]

<https://youtu.be/NR2C6JwLXSE>

Molt interessant. Una visió de la masculinitat i el rol masculí aportada per una noia que ha transitat a noi.

▪ **Què m'emporto avui (10')**

En acabar l'activitat, invitarem nois i noies a compartir les seves sensacions i quina impressió i/o aprenentatge s'emporten de la sessió d'avui. Si no sorgeix de manera espontània, podem preguntar com s'ho han passat, com s'han sentit. Ha canviat d'alguna manera la seva concepció de la distribució

	<p>de rols a la societat després de l'activitat? Quines són les noves reflexions que, a través de la participació en l'activitat, han realitzat al voltant dels conceptes de noves masculinitats?</p> <p>Seria interessant que emergissin consideracions respecte a distribuir les tasques de manera justa entre homes i dones i de reconèixer que el rol que assumim el decidim nosaltres.</p> <p>Finalment, si estem satisfets i satisfetes amb els resultats de la sessió d'avui i ens sentim bé, ho reconeixerem amb un aplaudiment per la feina feta.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Publiquem les nostres impressions (5') <p>Proposarem a nois i noies que, individualment o en equip, comparteixin a les xarxes socials una impressió sobre la sessió d'avui (per exemple, què s'han emportat, què els ha agradat més, quina idea els ha suggerit, alguna foto, vídeo o web relacionada...) utilitzant l'etiqueta #fem_tec</p>
<p>Activitat alternativa 1 El calendari festiu (25')</p> <p>Material paper, retoladors, colors, material per dibuixar</p>	<p>Síntesi de l'activitat Activitat de record d'elements de festes d'infantesa i de reflexió a partir de la visualització d'un vídeo.</p> <p>Què volem treballar Evidenciar com, ja des d'infants, la cultura imposa patrons masculins en l'imaginari col·lectiu.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte Demanarem a nois i noies que facin quatre equips. Cada equip treballarà sobre un trimestre de l'any. Es tracta que cada equip parli sobre les festes tradicionals que se celebren durant el trimestre que els hagi tocat. Els demanarem que intentin recuperar records d'aquestes festes des de la seva infantesa. Què se celebrava? Què feien? Acostumaven a menjar alguna cosa especial? Recorden alguna olor característica?</p> <p>Els proposarem que en un paper dibuixin els personatges i els menjars que apareguin a les festes que l'equip ha recordat (també es pot fer en una pissarra, paper d'embalar... en funció dels interessos i la motivació del grup).</p> <p>Per exemple: per Sant Joan celebrem el solstici d'estiu, anem de revetlla, a ballar, a tirar petards i mengem coca. Sovint la casa feia olor de coca acabada de fer i, a la revetlla, l'olor dels petards i de la pólvora era intensa. Dibuixarem una foguera de Sant Joan i una coca, potser també diables...</p> <div data-bbox="450 1877 831 2085"> </div> <p>Després visualitzarem el vídeo If Santa was a woman, could she do the job? (1:08) al canal Anomaly, https://youtu.be/Xumx9m5AAfg</p>

	<p>El trobareu subtítulat en català a http://www.catorze.cat/noticia/4582/si/santa/claus/fos/dona</p> <p>Elements per a la reflexió</p> <p>En els dibuixos que acaben de fer, hi ha gaire dones? Se us acuden altres personatges importants en la vida dels infants que siguin homes? I que siguin dones? Es podrien intercanviar els papers? Què opineu d'aquesta realitat? Us ha influït d'alguna manera?</p>
<p>Activitat alternativa 2 Lliures i iguals (90')</p>	<p>Síntesi de l'activitat</p> <p>Visualització de vídeo i dinàmica vivencial de reflexió (al·legat en un judici).</p> <p>Què volem treballar</p> <p>Conèixer l'existència d'homes que promouen la igualtat de gènere i que actuen a contracorrent.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte</p> <p>Formarem quatre equips i els explicarem que cadascun és un grup d'advocats que ha de defensar la Malala i la seva família davant d'un tribunal pakistanès. Visualitzarem un vídeo per conèixer la seva història i poder preparar les intervencions:</p> <div data-bbox="448 1055 831 1265" data-label="Image"> </div> <p>Ziauddin Yousafzai: Mi hija, Malala (16:36) de la pàgina ted.com (subtitulat en diversos idiomes)</p> <p>https://www.ted.com/talks/ziauddin_yousafzai_my_daughter_malala</p> <p>Tot i que és una mica llarg, l'hem inclòs perquè pensem que fa una bona síntesi de les conseqüències per a homes i dones de viure en una societat patriarcal i, alhora, demostra una actitud oberta cap a la igualtat de gènere. A més, en ser el pare d'una noia de la qual probablement han sentit parlar pel fet d'haver estat atacada pels talibans i haver rebut el premi Nobel de la Pau, pensem que facilitarà la motivació a participar-hi.</p> <p>Una vegada finalitzada la visualització del vídeo, podem demanar a nois i noies si els cal algun aclariment sobre allò que han vist. Quan haguem aclarit tots els dubtes, imaginarem que estem al tribunal i que ha arribat el moment de la defensa final. Cada equip tindrà 15 minuts per preparar un al·legat d'un minut amb els supòsits següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • L'equip 1, en defensa del pare de la Malala, que està a punt de perdre la feina per haver deixat estudiar la seva filla a l'escola. • L'equip 2, en defensa del tracte igualitari de les dones en tots els àmbits de la societat: escolar, laboral... • L'equip 3, en defensa de l'equilibri de la distribució de les tasques

	<p>familiars com una oportunitat per millorar l'accés de les noies als estudis i al treball.</p> <ul style="list-style-type: none"> • L'equip 4, en defensa de la llibertat dels homes per comportar-se en igualtat de condicions amb les dones, dins i fora de l'àmbit familiar. <p>Cada equip triarà una persona representant. Per torns, els equips se situaran al davant de tot el grup i faran costat al seu representant mentre fa l'explicació a la resta d'equips. Llavors farem un torn de rèpliques pel mateix ordre.</p> <p>Elements per a la reflexió</p> <p>Els al·legats elaborats pels equips 2, 3 i 4 serien molt diferents si el tribunal fos europeu?</p> <p>Quins avantatges i dificultats penseu que comporta la construcció de la masculinitat des d'una visió patriarcal? Què deu significar el terme «noves masculinitats»? El pare de la Malala en pot ser un exemple? En coneixeu d'altres? I vosaltres, nois, com us veieu? I les noies, com els veieu a ells?</p>
<p>Activitat alternativa 3 Científiques! (25')</p>	<p>Síntesi de l'activitat Recerca d'informació a internet i discussió</p> <p>Què volem treballar Reconèixer l'oblit com a forma de dominació.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte Demanem als nois i noies que visitin aquestes pàgines web:</p> <div data-bbox="454 1227 722 1527"> </div> <p>Dones a la ciència, infografia realitzada per Shoots&Leaves amb què Super Female Scientists van celebrar el dia 8 de març de 2014: http://shootsandleaves.com/uncategorized/456</p>

Stephanie Kwolek

La física Chien-Shiung Wu realitzà importants descobriments relacionats amb la radioactivitat. Participà en el Projecte Manhattan amb el capítol Wu, i mesura los contadores Geiger.

Mujeres con ciencia. En aquest web trobarem una col·lecció de cromos amb informació sobre invents i patents realitzats per dones:

<http://mujeresconciencia.com/2017/04/05/siete-inventoras-y-sus-patentes>

Joc de cartes «**Women in science**» on les dones inventores són les protagonistes. Es pot:

. jugar en línia

<https://www.surlatoile.com/WomenInScience/mujeres-en-ciencia-juego-en-linea>

. descarregar el kit d'impressió de les cartes

<https://www.luanagames.com/en.pdf>

Sixteen Scientist Quiz , on l'il·lustrador Chay

Hawes proposa encertar els noms de deu científics i sis científiques, i ordenar-los de manera cronològica. Els trobareu a la part superior de la web, amb les respostes a la mateixa web.

<https://chayground.myportfolio.com/scientists-quiz>

Elements per a la reflexió

Heu reconegut els científics i les científiques que proposava el joc de l'il·lustrador Chay Hawes al primer web que hem visitat? Coneixíeu igual els homes i les dones? N'havíeu sentit a parlar?

Quin pot ser el motiu pel qual dones que han fet coses tan importants restin quasi a l'oblit? El fet que no es coneguin noms de dones científiques pot influir en la tria de la formació i/o ocupació de nois i noies?

Activitat alternativa 4

JO en futur
(60')

Material

paper,
retoladors,
colors, material
per escriure i
dibuixar

Síntesi de l'activitat

Imaginem el nostre futur i reflexionem a partir de la visualització d'un vídeo.

Què volem treballar

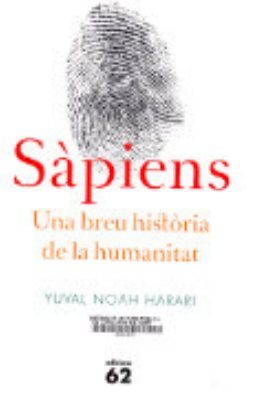

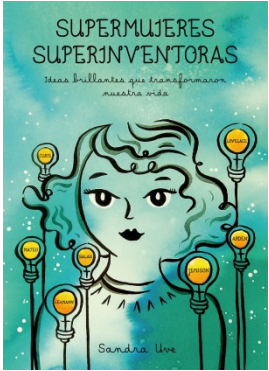
Prendre consciència sobre la influència dels estereotips en la presa de decisions i en les relacions laborals d'homes i dones.

Desenvolupament i aspectes a tenir en compte

Demanarem a nois i noies que s'imaginin d'aquí a vint anys i que es dibuixin en un full de paper. És important que el dibuix reflecteixi el màxim d'informació possible respecte a la seva ocupació laboral. Si no veuen clar com fer el dibuix, poden escriure paraules que descriguin la

	<p>seva ocupació, el lloc on treballaran, com seran els companys i companyes, què faran...</p> <p>Demanarem a nois i noies que facin una roda d'intervencions individuals mostrant el dibuix que han fet i com tenen previst començar a fer aquest camí cap al futur imaginat.</p> <div data-bbox="451 427 834 645" data-label="Image"> </div> <p>Després visualitzarem el vídeo A short story about the gender pay gap (3:25) Canal EU Justice and Consumers https://youtu.be/hoAWOIL2Rlo Vídeo molt gràfic (en anglès, amb subtítols) que introdueix el concepte de sostre de vidre.</p> <p>Elements per a la reflexió</p> <p>Podem encetar la reflexió observant si als nois i noies els ha passat el mateix que al noi i la noia del vídeo. Consideren que han triat lliurement el seu futur o la seva decisió és el resultat de la influència del seu entorn? Especialment en el cas de les noies, pensen que es poden trobar amb un «sostre de vidre» com explica el vídeo?</p> <p>Hi ha tasques que exclusivament poden ser realitzades per homes o només per dones? Qui hi surt guanyant amb aquesta distribució? Potser hi perdem tots? No seria millor que cadascú pogués treballar en allò que sap fer millor, independentment de si és home o dona? Què podem fer per canviar-ho?</p> <div data-bbox="451 1211 834 1496" data-label="Image"> </div> <p>Per tancar la reflexió visualitzarem el vídeo: Finansforbundet on Equal pay: What do these kids understand that your boss doesn't? (2:36) https://youtu.be/snUE2jm_nFA al canal Finansforbundet Norge i els preguntarem si pensen que els pot succeir el que s'explica al vídeo (que el sou de les dones és inferior al dels homes per fer la mateixa feina). Acceptarien una feina en les condicions que s'expressen? Els sembla bé les propostes que fan els nens i nenes del vídeo? Quines propostes podem fer per canviar-ho?</p>
<p>Activitat alternativa 5 El poder de les paraules (60')</p>	<p>Síntesi de l'activitat Elaboració d'una <i>stop-motion</i>.</p> <p>Què volem treballar Prendre consciència sobre la importància de les paraules a l'hora de promoure la feminització de determinades categories laborals.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte Demanarem als joves que mirin al diccionari de la RAE els termes «hombre público» (<i>que tiene presencia e influjo en la vida social</i>) i «mujer</p>

<p>Material</p> <p>paper, retoladors, colors, material per escriure, dibuixar, retallar, enganxar...</p>	<p>pública» (<i>prostituta</i>).</p> <p>Sense qüestionar la seva sorpresa (esperem!), els preguntarem si han sentit mai l'expressió «això és un conyàs!» o bé «això és la polla!».</p> <p>Demanarem quantes bombers coneixen, i bombers? També quants jardiniers coneixen, i jardineres? I policies? I paletes? Infermers? Infermeres? Qui faci de guaita (o el dinamitzador o dinamitzadora) pot anar apuntant en una pissarra les ocupacions laborals i el nombre de dones i d'homes per a cadascuna.</p> <p>Creieu que hi ha un biaix de gènere en tot plegat? Es pot relacionar aquest fet amb el concepte de patriarcat? Penseu que la denominació de determinades professions pot tenir influència en l'afinitat dels nois i de les noies per elles?</p> <p>L'objectiu d'aquestes preguntes és posar de manifest que el llenguatge té expressions de gènere que podríem qualificar de «fortes» i d'altres que, per quotidianes (com el biaix de gènere en les denominacions de les professions), no les categoritzem com a tracte discriminatori però, en canvi, exerceixen influència en la presència d'homes i dones en les empreses i en el mercat laboral.</p> <p>Proposarem a nois i noies que facin equips de quatre a sis components i que elaborin una <i>stop-motion</i>, de màxim dos minuts, amb l'objectiu de posar de manifest que qualsevol ocupació o estudi pot ser realitzat per homes o per dones, encara que habitualment es designin amb un gènere determinat.</p> <p>És molt probable que ja coneguin la tècnica de l'<i>stop-motion</i>; en cas contrari, aquí trobareu una guia breu sobre com elaborar-les i alguns exemples: http://stopmotionnow.blogspot.com.es</p> <p>Si no coneguessin la tècnica, proposem mostrar el vídeo següent abans de començar l'activitat:</p> <div data-bbox="450 1496 831 1783" data-label="Image"> </div> <p>StopMotion Igualdad de Género Canal cifp cislán (0:22) https://youtu.be/gkg1Qo_5gNU</p> <p>Elements per a la reflexió</p> <p>La mateixa activitat és una reflexió en si mateixa. Serà interessant compartir els vídeos elaborats en la pàgina web del centre o SLJ. També es poden imprimir <i>frames</i> i penjar-los en llocs ben visibles per generar debat o conscienciar l'entorn d'aquesta qüestió.</p> <p>Us animem a enregistrar-los i fer-nos arribar l'enllaç per publicar-los a</p>
---	--

	<p>https://www.diba.cat/web/fem-tec/compartint-exits</p>
<p>Per saber-ne més</p>	<div style="display: flex; flex-direction: column; align-items: flex-start;"> <div style="margin-bottom: 10px;"> </div> <div style="margin-bottom: 10px;"> </div> <div style="margin-bottom: 10px;"> </div> <div style="margin-bottom: 10px;"> </div> <div> </div> </div> <p>1 Sàpiens: Una breu història de la humanitat de Yuval Noah Harari (Edicions 62, 2014). Fa una interessant revisió dels diferents corrents que han volgut justificar científicament les diferències socials acceptades per l'ordre imaginari establert per la nostra societat (pàg. 210-231)</p> <p>2 LAS SINSOMBRERO té per objecte recuperar, divulgar i conservar el llegat artístic i intel·lectual d'un grup de dones emmarcades en la denominada Generació del 27. Ofereix nombrosos recursos en línia. MECD. http://leer.es/proyectos/las-sinsombrero</p> <p>3 Las Chicas Son Guerreras. Irene Cívico i Sergio Parra (Penguin Random House, 2016). Presenta les històries de 26 dones que han fet història (encara que no totes han esdevingut famoses). La selecció i estructura de les històries és òptima per utilitzar-les com a recurs educatiu.</p> <p>4 Contes de bona nit per a nenes rebels: 100 Històries de dones extraordinàries. Elena Favilli i Francesca Cavallo [Planeta, 2017]. Presenta, en forma de narracions breus i imatges, la història de 100 dones que van contribuir a transformar la societat. El format del material és adequat per utilitzar-lo com a recurs educatiu per a la franja adolescent.</p> <p>5 Supermujeres, superinventoras Ideas brillantes que transformaron nuestra vida. Sandra Uve (Lunwerg Ediciones, 2018). Recopilació de més de 90 dones autores d'invents ben diversos, com el rentaplats o el paraigua plegable. Amb una breu biografia, aquest llibre divulga el llegat de 90 dones innovadores, científiques i tecnòlogues que des de l'anonimat ens han canviat la vida.</p>

Diccionari feminista: les cent paraules impres
Sororitat, heteropatriarcat, cisgènere, cosificació... tots els conceptes que les dones i tot allò que femos

Per: Clara Ardévol Mallol

6 La TecnoGirl és un programa per fomentar les vocacions tecnològiques en el col·lectiu de noies de 12 a 18 anys.

<https://tecnogirl.tecnocampus.cat>

7 Los hombres, la igualdad y las nuevas masculinidades. Ander Bergara, Josetxu Riviere, Ritxar Bacete Emakunde Instituto Vasco de la Mujer (2008)
http://www.aulaviolenciadegeneroenlocal.es/consejo-sescolares/archivos/P_013_los_hombres_la_igualdad.pdf

[url escurçada: <http://bit.ly/2qtg5RZ>]

8 Curs de feminisme per microones. Natza Farré (Ara llibres, 2016). Raons, arguments, dades i exemples, en clau d'humor, per defensar la naturalesa necessàriament feminista de les dones i denunciar el masclisme encobert en molts àmbits de la vida quotidiana (educació, llengua, cultura, mitjans de comunicació, política...).

9 Diccionari feminista: les cent paraules imprescindibles. Clara Ardévol Mallol (WilaWeb.cat, 2018). Recull de conceptes relacionats amb la discriminació per raó de gènere.

<https://www.vilaweb.cat/noticies/que-es-la-sororitat-un-diccionari-feminista>

[url escurçada: <http://bit.ly/2qXbA36>]

10 Apunts sobre: el sexisme. SAJ, Sabadell Atenció Jove. «Apunts sobre...» és una col·lecció de guies temàtiques publicades per l'Ajuntament de Sabadell amb l'objectiu de generar opinió i reflexió sobre temes que preocupen als joves. El número 9 d'aquesta col·lecció està dedicat al sexisme.

<http://e.issuu.com/embed.html#11618060/8290752>

	 <p>11 Herstory: una historia ilustrada de las mujeres. Nacho Moreno, Maria Bastarós, Cristina Daura (Lumen, novembre 2018). Llibre il·lustrat que reivindica la importància de les dones des de l'inici de la història fins al #metoo.</p> <p>12 Mafalda, femenino singular. Quino (Lumen, novembre 2018). Recollides en un sol llibre totes les tires on la petita Mafalda reivindica el paper de les dones.</p> <p>13 En la brecha. Webdoc impulsat pel Lab de RTVE que reflexiona sobre les desigualtats laborals de gènere a partir del retrat de set dones amb perfils personals i professionals diversos. http://lab.rtve.es/webdocs/brecha</p> <p>14 El Secret del meu turbant. Ghulam, Nadia. Barcelona : Columna, 2010. En aquesta novel·la de caire autobiogràfic, la protagonista explica els anys en què es va veure obligada a viure durant deu anys sota l'aparença del seu germà mort per sobreviure durant el règim dels talibans a l'Afganistan.</p>
<p>Qui treballa amb...</p>	<p>Homes en diàleg - http://www.homesendialeg.org Asociación de Hombres por la Igualdad de Género - http://ahige.org Aliats del FEMINISME - http://aliatsdelfeminisme.blogspot.com.es</p>